

Muittuhančála

VN/33578/2025
VN/2984/2026

18.3.2026

Evttohusat vuoigatvuodaministeriija ášahussan sámegiela doaimmahagas sihke stáhtaráđi ášahussan sámediggelágas addojuvvon ášahusa gomiheamis: čeahkkáigeassu ákkastallanmuittuhančállagis

1 Ášši duogáš, ášahusaaddinfápmudusat ja válmastallan

Ášahus sámedikkis (1727/1995) lea addojuvvon sámedikkis addojuvvon lága (sámediggeláhka, 974/1995) 16 ja 43 § sihke sámegiela geavaheamis eiseválddiid olis addojuvvon lága (516/91) 21 ja 29 § vuođul. Dassážis sámi giellaláhka (1086/2003) lea gomihan sámegiela geavaheamis eiseválddiid olis addojuvvon lága, ja dan 26 §:s mearriduvvo sámegiela doaimmahagas. Sámi giellalága 26 § 2 momeantta mielde sámegiela doaimmahagas mearriduvvo dárkileappot stáhtaráđi ášahusain.

Sámediggeláhka rievdaduvvui 1.8.2025 vuoibmái boahtán nuppástusaiguin (414/2025). Ulbmilin lei suodjalit ja ovddidit sámiid iešmearridanrievtti ollahuvvama sihke buoridit sápmelaččaid giela ja kultuvrra iešstivrema ja sámedikki doaibmavejolašvuođaid. Ođastusa olis earret eará rievdaduvvoje láhkii girjejuvvon ášahusaaddinfápmudusat. Sámedikki iešstivrensajádaga dihte lea ákkastallojuvvon, ahte mearrideapmi, mii guoská sámedikki, ollahuhttojuvvon lágain ja sámedikki iežas dohkkehan bargoortnegiin. Ášahusain sámedikki bargguin, organisašuvnnas dehe doaimmas ii dan sadjái leat heivvolaš mearridit. Dán dihte sámediggelága 16 §:s ja 43 §:s gomihuvvoje fápmudusat mearridit ášahusain sámedikki doaimmahagain ja bargoveagas ja addit ášahusain dárkileabbo njuolggadusat sámedikkis addojuvvon lága ollahuhttimis (HE 100/2023 vp, s. 115). Dasa lassin sámediggelága 4 §:s sihkkojuvvui njuolggadus, man mielde ášahusas dehe dan čuvvosis almmustuhttojuvvon gárta ruovttuguovllu rájiin.

Postiosoite
PostadressOikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland**Käyntiosoite**
BesöksadressMeritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland**Puhelin**
Telefon0295 16001
Internat.
+358 295 16001**Faksi**
Fax09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730**S-posti, internet**
E-post, internetkirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Ásahus sámedikkis lea sámediggeláhkii dahkkojuvvon rievdadusaid mielde gopmánan muhtin muddui dakko bakte, ahte dat lea vuoimmis dušše sámi giellalága vuodul. Gustojeaddji oassi ásahusas guoská sámegiela doaimmahaga. Ásahus lea addojuvvon ovdal dálá vuodđolága vuoibmái boahtima. Dás manás lea darbbatlaš mearridit stáhtaráđi ásahusain duššefal sámegiela doaimmahas, iige eará áššiin, main namuhuvvon ásahusas lea mearriduvvon.

Čielggasvuodá dihte evttohuvvo, ahte ásahus sámediggelágas gomihuvvo ja sámegiela doaimmahagas addojuvvo ođđa stáhtaráđi ásahus. Gomihanásahus ja ođđa ásahus addojuvvo sierra, daningo ođđa ásahus addojuvvollii dušše sámi giellalága vuodul.

Ášši lea válmastallon virgebargun vuoigatvuodaministerijas. Virgeválmastallama olis lea ságastallojuvvon ásahusrievdadusain sámedikkiin.

2 Guovddáševttohusat

2.1 Stáhtaráđi ásahus sámegiela doaimmahagas

Ođđa stáhtaráđi ásahusain mearriduvvullii sámegiela doaimmahagas ja dan bargguin. Doaimmahaga barggut bisole seamman. Nuppástussan dálá mearrideapmái livččii dat, ahte ásahusas čujuhuvvullii sámi giellaláhkii, mii lea gomihan sámegiela geavaheamis eiseválddiid olis addojuvvon lága.

Dálá mearrádusa mielde mearriduvvullii maid das, maid ávžžuhusaid ja rávvagiid ja dábalaš giellagáhttema prinsihpaid doaimmahat galggalii váldit vuhtii jorgalanduaimmastis. Dáláš sámedikkis addojuvvon ásahusas čujuhuvvo davviriikkalaš oktasaš sámegiela lávdegotti ávžžuhusaide ja rávvagiidda. Ođđa ásahusas čujuhuvvullii davviriikkaid oktasaš Sámi giellagáldui, mii lea jagi 2022 Suoma, Ruota ja Norgga sámedikkiid ovttas vuodđudan davviriikkalaš oktasaš áššedovdiorgána sámegiela áššiin.

2.2 Stáhtaráđi ásahus sámedikkis addojuvvon ásahusa gomiheamis

Evttohuvvon stáhtaráđi ásahus gomihivččii sámedikkis addojuvvon ásahusa ollislaččat. Ásahus lea vuoimmis dušše dainna osiin, go dat lea addojuvvon sámi giellalága vuodul. Gustojeaddji oassi ásahusas guoská sámegiela doaimmahaga.

3 Váldoáššálaš váikkuhusat

Sámedikkis addojuvvon ásahusa gomiheapmi ja ođđa stáhtaráđi ásahusa addin sámegiela doaimmahagas čielggasmahtálii mearrideami. Ásahus sámedikkis lea šat muhtin muddui vuoimmis iige ovdamearkka dihte dan namma dávis ollásit gustojeaddji ásahusa sisdoalu. Seammás

dahkkojuvvollii áigeguovdilin mearrideapmi láhkačujuhused ja áššedovdiorgána oasil. Sámegiela doaimmaha barggut eai evttohuvvu rievdatit, nu ahte rievdadusain eai árvvoštallojuvvu leat geavada váikkuhusat doaimmahaga doibmii.

4 Vuoibmáiboahhtin

Ásahusat evttohuvvotit boahhtit vuoibmái 11.6.2026.